

Betænkning afgivet af Erhvervsudvalget den 20. maj 2010

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om markedsføring

(Faktureringspligt for regningsarbejde og ændring af forbrugerombudsmandens ansættelsesvilkår)

[af økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 4 ændringsforslag til lovforslaget. Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1 og 2. Økonomi- og erhvervsministeren har stillet ændringsforslag nr. 3 og 4.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 25. februar 2010 og var til 1. behandling den 2. marts 2010. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Erhvervsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og økonomi- og erhvervsministeren sendte den 21. december 2009 dette udkast til udvalget, jf. ERU alm. del – bilag 101. Den 24. februar 2010 sendte økonomi- og erhvervsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlig henvendelse

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse fra Dansk Erhverv og Forbrugerrådet.

Økonomi- og erhvervsministeren har over for udvalget kommenteret den skriftlige henvendelse til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 24 spørgsmål til økonomi- og erhvervsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. 13 af disse spørgsmål og økonomi- og erhvervsministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Tilkendegivelse fra økonomi- og erhvervsministeren

Økonomi- og erhvervsministeren har tilkendegivet følgende over for udvalget:

Økonomi- og Erhvervsministeriet gennemfører et år efter lovens ikrafttræden af § 13, stk. 4-6, en evaluering med henblik på at vurdere de nye faktureringsbestemmelser, herunder de administrative konsekvenser for erhvervslivet samt betydningen af fakturaer i forbindelse med eventuelle klagesager mellem forbrugere og erhvervsdrivende. Der nedsættes en følgegruppe bestående af repræsentanter fra relevante organisationer, der skal bidrage til evalueringen.

4. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af økonomi- og erhvervsministeren stillede ændringsforslag.

Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget finder, at lovforslaget vil give de erhvervsdrivende administrative lettelser, da de fremover skal give forbrugerne væsentlig færre oplysninger. Lovforslaget sikrer desuden regelforenklings, da ophævelsen af de ni specifikke faktureringsbekendtgørelser gør, at de erhvervsdrivende kun skal forholde sig til reglerne i markedsføringsloven. Dertil kommer, at de erhvervsdrivende sikres fleksible faktureringsmuligheder, da de i faktureringen kan følge sædvanen inden for deres branche, hvilket var et udbredt ønske under høringen fra bl.a. erhvervsorganisationer.

Lovforslaget forbedrer desuden forbrugerbeskyttelsen, da forbrugerne – uanset ydelsens art – vil få krav på en specificeret regning for det arbejde, de får udført. Forbrugerne sikres dermed et grundlag for at kunne kontrollere prisen på modtagne ydelser. Samtidig har forbrugerne i særlige situationer mulighed for at anmode om yderligere oplysninger. Opstår der f.eks. situationer, hvor prisen på ydelsen er væsentlig højere, end hvad man kan forvente, kan forbrugeren således få yderligere oplysninger. Der kan også være situationer, hvor timepris, timeforbrug og materialeforbrug udgør en mindre del af regning, og hvor det derfor er relevant, at forbrugeren får yderligere oplysninger.

Der er hermed fundet en god balance, der tager hensyn til, at forbrugerne skal kunne få yderligere oplysninger, samtidig med at der tages hensyn til, at dette ikke skal blive for byrdefuldt for de erhvervsdrivende. I den sammenhæng er det positivt, at det fastslås, at 30 dage efter modtagelsen af en faktura normalt er en rimelig frist for forbrugeren til at anmode om yderligere oplysninger.

Venstre og Det Konservative Folkepartis medlemmer finder det endvidere positivt, at der et år efter lovens ikrafttrædelse vil blive foretaget en evaluering af loven.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget finder ikke i kølvandet på behandlingen af lovforslaget og på baggrund af økonomi- og erhvervsministerens svar på udvalgets spørgsmål – især svarene på spørgsmål 9-12 om de administrative lettelser – at de foreslåede ændringer afspejler virksomhedernes oplevelse af eventuelle administrative lettelser. Den påståede administrative lettelse på 255 mio. kr. kræver således, at ingen virksomheder vælger at videreføre den gældende praksis ved udarbejdelse af fakturaer, hvilket forekommer meget usandsynligt. Mange virksomheder vil i enighed med forbrugerne fortsætte den gældende praksis på området for at have gennemskuelige og specificerede fakturaer, som ikke medfører konflikter og klager. Derfor vil lovforslaget ikke medføre de administrative lettelser, der er lagt op til. Dansk Folkeparti finder det konstruktivt, at ministeren vil evaluere loven om et år, hvor der både ses på eventuelle konflikter, som er opstået som følge af loven, og på de faktiske administrative konsekvenser.

Dansk Folkeparti har sympati for det forslag, som er fremsendt i fællesskab af Dansk Erhverv og Forbrugerrådet, jf. bilag 5, der kan skabe mere klarhed og gennemsigtighed. Imidlertid er der risiko for, jf. ministerens svar på spørgsmål 13 og 15, at Forbrugerombudsmanden vil udarbejde retningslinjer med de ekstra specifikationer, som også vil ramme brancher, der ikke i dag er omfattet af de omtalte faktureringsbekendtgørelser. Det vil således kunne medføre, at brancher, som ikke i dag er omfattet af regler om udspecificerede fakturaer, vil blive mødt med nye krav. I forbindelse med den

lovede evaluering vil Dansk Folkeparti foreslå, at der ses nærmere på de problemstillinger, som Dansk Erhverv og Forbrugerrådet rejser, herunder hvilke administrative konsekvenser brancher, der ikke i dag er underlagt faktureringsbekendtgørelserne, har fået som følge af lovforslaget.

Et *mindretal* i udvalget (S, SF, RV og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag. Såfremt mindretallets ændringsforslag ikke vedtages ved 2. behandling af lovforslaget, vil mindretallet stemme imod lovforslaget ved 3. behandling.

Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Enhedslistens medlemmer af udvalget finder, at formålet med lovforslaget angiveligt er at lette virksomhedernes administrative byrder og samtidig styrke forbrugerbeskyttelsen ved at indføre en generel faktureringspligt. S, SF, RV og EL finder ikke, at lovforslaget opfylder dette. De erhvervsorganisationer, der er berørt af de gældende faktureringsbekendtgørelser, har anført, at forslaget med dets nuværende ordlyd ikke vil lette deres byrder, fordi det er uklart, hvilke typer oplysninger de med lovforslaget bliver forpligtet til at oplyse på fakturaen.

S, SF, RV og EL finder det positivt, at forslaget indfører en generel faktureringspligt. Det væsentligste hensyn må dog være, at forbrugeren er sikret gennemsigtighed, således at forbrugeren reelt kan kontrollere regningens indhold, når det er aftalt, at et arbejde skal laves efter regning, da det er forbrugeren, der løber den økonomiske risiko ved denne afregningsform. Ligeledes har virksomhederne brug for at vide, hvilke typer oplysninger de skal anføre på fakturaen, så de er sikre på, at de har registreret disse i deres systemer.

Udgangspunktet i den foreslåede § 13, stk. 4, bør derfor være at sikre forbrugeren den fornødne beskyttelse; nemlig en tilstrækkelig specificeret regning, der sætter forbrugeren i stand til at kontrollere regningen, når der er tale om arbejde udført efter regning, uanset hvilken type arbejde der er tale om.

De tre poster (timepris, timeforbrug og materialeforbrug), som er opregnet i lovforslagets § 13, stk. 4, vil i mange tilfælde ikke være tilstrækkelige oplysninger, hvis forbrugeren reelt skal have mulighed for at kontrollere sin regning. Eksempelvis kunne forbrugeren i nogle typer aftaler have behov for oplysninger om kørsel og leje af materiel, mens forbrugeren i andre sammenhænge kunne have behov for oplysninger om udgifter til særlige forsikringer m.v.

Den i lovforslaget foreslåede undtagelse i § 13, stk. 6, løser ikke dette problem. Det er ganske usikkert for både forbrugeren og den erhvervsdrivende, hvornår der er tale om en »særlig situation«. Man kan formentlig ikke tale om en »særlig situation«, hvis man på et givent område altid har brug for mere end de tre oplysninger, som er oplistet i stk. 4. Desuden vil det blive forbrugeren, der skal godtgøre over for den erhvervsdrivende, at han/hun befinder sig i en »særlig situation« og derfor har ret til yderligere oplysninger.

Konsekvensen er, at det i praksis vil blive hovedreglen i flere brancher, at forbrugeren skal bede om yderligere oplysninger efter stk. 6 for at kunne kontrollere sin regning. Dermed vil det ikke være en lettelse af de administrative byrder – snarere tværtimod. Og der vil som nævnt være stor usikkerhed om, hvorvidt forbrugeren overhovedet har krav på de yderligere oplysninger. Omvendt vil det heller ikke være muligt at identificere alle de poster, som vil være relevante at have på en udspecificeret regning på alle områder i det danske erhvervsliv.

S, SF, RV og EL kan derfor ikke tilslutte sig lovforslaget, medmindre hovedreglen i den foreslåede § 13, stk. 4, ændres, således at det i bestemmelsen fastslås, at det påhviler den erhvervsdrivende at give forbrugeren en specificeret regning, der sætter denne i stand til at kontrollere prisen for de varer og tjenesteydelser, der indgår i ydelsen, men at oplysningen af, hvilke oplysninger der skal gives, ikke er udtømmende. Yderligere eksempler på relevante oplysninger gives i bemærkningerne til ændringsforslaget. S, SF, RV og EL mener ydermere, at der er behov for at sikre forbrugeren

adgang til efterfølgende at kunne bede om en udspecificering af en modtagen regning. Har en forbruger således modtaget en regning, som ikke er tilstrækkelig udspecificeret til, at han/hun kan kontrollere prisen for de varer og tjenesteydelser, der indgår i ydelsen, som foreskrevet i stk. 4, skal den erhvervsdrivende være forpligtet til på forbrugers begæring at give denne en tilstrækkelig specificeret regning.

S, SF, RV og EL mener ikke, at muligheden for efterfølgende at kunne kræve en specificering af regningen bør begrænses af en kort tidsfrist. Der gælder generelt en to-årig forældelse af strafansvaret, som må være udgangspunktet. Desuden er der tale om specificering af oplysninger, som den erhvervsdrivende må formodes at ligge inde med for overhovedet at kunne opføre regningens størrelse, og der er tale om poster, som den erhvervsdrivende i mange tilfælde allerede burde have udspecificeret efter hovedreglen, hvorfor reglen i stk. 6 også kun vil blive brugt i undtagelsestilfælde. Der findes derfor ikke at være et særligt hensyn at tage til den erhvervsdrivende i den forbindelse. En given tidsfrist bør under ingen omstændigheder være kortere end seks måneder, da der er tale om forbrugerforhold.

S, SF, RV og EL noterer med tilfredshed økonomi- og erhvervsministerens tilkendegivelse om at gennemføre en evaluering et år efter lovens ikrafttrædelse samt at nedsætte en følgegruppe bestående af repræsentanter fra relevante organisationer.

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurinn og Sambandsflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Til § 1

Af et mindretal (S, SF, RV og EL):

1) Det under nr. 4 foreslåede § 13, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Når en tjenesteydelse er udført efter regning, skal der tilstilles forbrugeren en specificeret regning, der sætter denne i stand til at kontrollere prisen for de varer og tjenesteydelser, der indgår i ydelsen, herunder oplysninger om følgende:

- 1) Timepris.
- 2) Timeforbrug.
- 3) Materialeforbrug, hvor det har betydning for prisen på tjenesteydelsen.«

[Ændring, så specifikationerne ikke er udtømmende]

2) Det under nr. 4 foreslåede § 13, stk. 6, affattes således:

»Stk. 6. Hvis den erhvervsdrivendes regning, jf. stk. 4, ikke sætter forbrugeren i stand til at kontrollere prisen for de varer og tjenesteydelser, der indgår i ydelsen, skal den erhvervsdrivende på forbrugers efterfølgende begæring give forbrugeren yderligere oplysninger, som er nødvendige for at kontrollere regningen.«

[Obligatorisk pligt for den erhvervsdrivende til at give yderligere oplysninger på begæring af forbrugeren]

Af *økonomi- og erhvervsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

3) I den under *nr. 5* foreslåede ændring af § 13, *stk. 6, nr. 1*, der bliver til *stk. 8, nr. 1*, ændres »stk. 1-5« til: »stk. 1-6«.

[Konsekvensrettelse]

4) I den under *nr. 6* foreslåede ændring af § 15, *stk. 1*, ændres »stk. 6« til: »stk. 7«.

[Konsekvensrettelse]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Med ændringsforslaget understreges, at de nævnte typer af oplysninger, der kan være relevante, når den erhvervsdrivende skal udarbejde en specificeret regning, ikke er udtømmende.

Der kan således også være tale om andre oplysninger, f.eks. dato for arbejdets udførelse, identifikation af ydelsen, grundgebyr, andre gebyrer, kørsel, eksternt arbejde, ekstra betaling for arbejde og/eller kørsel uden for normal arbejdstid, leje af materiel, forsikringer m.v.

Til nr. 2

Med ændringsforslaget bliver der en obligatorisk pligt for den erhvervsdrivende til at give yderligere oplysninger, hvis dette ønskes af forbrugeren. Forbrugers muligheder for efterfølgende at kunne kræve en specificering af regningen skal ikke begrænses af en kort tidsfrist. En frist på seks måneder vil være rimelig.

Til nr. 3

Der er tale om en konsekvens af, at der indsættes nye stykker i lovens § 13.

Til nr. 4

Der er tale om en konsekvens af, at der indsættes nye stykker i lovens § 13.

Helge Sander (V) fmd. Torsten Schack Pedersen (V) Marion Pedersen (V)

Lars Christian Lilleholt (V) Erling Bonnesen (V) Colette L. Brix (DF) nfmd. Pia Adelsteen (DF)

Carina Christensen (KF) Mike Legarth (KF) Orla Hav (S) Benny Engelbrecht (S)

Henrik Dam Kristensen (S) Niels Sindal (S) Karsten Hønge (SF) Flemming Bonne (SF)

Morten Østergaard (RV) Frank Aaen (EL)

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	3
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Oversigt over bilag vedrørende L 131

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra økonomi- og erhvervsministeren
2	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Ændringsforslag, fra økonomi- og erhvervsministeren
4	1. udkast til betækning
5	Henvendelse af 19/4-10 fra Forbrugerrådet og Dansk Erhverv
6	2. udkast til betækning
7	3. udkast til betækning
8	Tilkendegivelse fra økonomi- og erhvervsministeren

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 131

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om en redegørelse for de nærmere forudsætninger og beregninger bagved vurderingen af lovforslagets økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om en redegørelse for de krav til fakturering, der kontraktretligt eller som følge af god markedsføringsskik, uanfægtet af lovforslaget, vil påhvile erhvervsdrivende, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvilke situationer der har en sådan karakter, at forbrugeren vil kunne forlange yderligere oplysninger i relation til en faktura, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om teknisk bistand til udformning af et ændringsforslag, der imødekommer Dansk Erhvervs ønske om generelle krav til en faktura, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvorfra idéen til at ophæve faktureringsbekendtgørelserne er opstået, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om, hvori den administrative lettelse ved at ophæve faktureringsbekendtgørelserne består, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om, hvilke oplysninger der tænkes på i forbindelse med lovforslagets sikring af forbrugerbeskyttelsen ved at give forbrugerne mulighed for i særlige tilfælde at gå tilbage til virksomheden og bede om uddybende oplysninger efter købet, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm., om Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i Erhvervsregulering har taget højde for, hvilke omkostninger der er forbundet med dette lovforslag for de erhvervsdrivende, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om, hvordan ministeren sikrer sig, at nettobesparelsen i de ad-

ministrative byrder på 255 mio. kr. også opleves i virksomhederne som en lettelse svarende til, at 85 pct. af den administrative opgave forsvinder, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå

- 10 Spm. om, hvad ministeren vil gøre for, at f.eks. glarmesteren, malmestren, mureren og tømreren rent faktisk også oplever administrative lettelser svarende til, at 85 pct. af arbejdet med at udfærdige fakturaer forsvinder, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om, hvor mange virksomheder ministeren regner med vil slanke fakturaerne svarende til en reduktion af det administrative arbejde på 85 pct., til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om tilsagn om, at loven evalueres 2 år efter ikrafttrædelsesdato, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om kommentar til henvendelsen af 19/4-10 Forbrugerrådet og Dansk Erhverv, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm., om forbrugeren efter lovforslaget vil kunne kræve oplysning om andre omkostningskategorier end de i Forbrugerrådets og Dansk Erhvervs fælles forslag, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om, hvilke brancher der vil kunne få yderligere administrative byrder, hvis Forbrugerrådets og Dansk Erhvervs forslag vedrørende ændring af § 13, stk. 4, og § 13, stk. 6, følges, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om en redegørelse for status af de bekendtgørelser, som med lovforslaget afskaffes, når de tilsyneladende stadig spiller en rolle for fortolkningen, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm., om ministeren har fået den nye ordning for fakturering AMVAB-beregnet selvstændigt, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om en redegørelse for AMVAB-gevinsten ved afskaffelse af bebyrdende bekendtgørelser, hvis de administrative byrder reelt fortsættes, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om, hvordan de erhvervsdrivende skal indrette deres registreringssystemer med henblik på at kunne udfærdige udspecificerede fakturaer, hvis de ikke på forhånd ved, hvilke oplysninger forbrugerne ønsker, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm., om det ikke vil betyde yderligere administrative byrder for de erhvervsdrivende, hvis forbrugerne på de områder, hvor de 9 bekendtgørelser afskaffes, kan kræve yderligere oplysninger, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om, hvilke typer oplysninger Forbrugerombudsmanden vil lægge vægt på, at virksomheden er i stand til at give i henhold til § 13, stk. 6, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå

- 22 Spm., om der er problemstillinger, Forbrugerombudsmanden vil få vanskeligt ved at løse, som lovforslaget er udformet, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om, hvor Forbrugerombudsmanden vil sætte grænsen for, hvor stor en del af regningen der skal være udspecificeret, for at forbrugeren ikke kan kræve yderligere oplysninger, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm., om lovforslaget vil kunne føre til, at Forbrugerombudsmanden bliver nødsaget til at forhandle retningslinjer eller udstede vejledninger, selv om dette ikke er forudsat i lovforslaget, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå

13 af udvalgets spørgsmål til økonomi- og erhvervsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålene og svarene er optrykt efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål 2:

Ministeren bedes redegøre for de krav til fakturering, der kontraktretligt eller som følge af god markedsføringskik, uanfægtet af lovforslaget, vil påhvile de erhvervsdrivende.

Svar:

Forbrugerombudsmanden har oplyst, at det vil afhænge af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, om en forbruger som følge af god markedsføringskik har krav på en faktura.

Med lovforslaget styrkes forbrugerens retsstilling således ved, at der indføres en generel faktureringspligt.

Det fremgår af betænkning nr. 1457 fra 2005, afgivet af Udvalget vedrørende revision af markedsføringsloven og prismærkningsloven, at der formentligt gælder et civilretligt krav om, at forbrugeren kan forlange en regning, der er specificeret i rimeligt omfang, idet forbrugeren kan nægte at betale for en ydelse, før der foreligger en specificeret regning. Den nuværende faktureringsbestemmelse i markedsføringsloven samt den foreslåede § 13, stk. 4, supplerer det civilretlige krav.

Generelt kan det anføres, at de krav, der gælder til fakturering efter civilretten, alene er relevante i det indbyrdes forhold mellem to private parter, og at sådanne krav ikke kan påtales af det offentlige. Det betyder, at offentlige myndigheder ikke kan håndhæve reglerne, og at manglende overholdelse af kravene ikke er strafbelagt. Den generelle faktureringspligt, der foreslås indført med en ændring af markedsføringsloven, er derimod et offentligretligt krav til fakturering, hvor påtalen udøves af Forbrugerombudsmanden. Det betyder i praksis, at Forbrugerombudsmanden håndhæver kravene, og at manglende overholdelse af kravene er strafbelagt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 13, stk. 4 og bemærkningerne hertil.

Spørgsmål 3:

Ministeren bedes redegøre for, hvilke situationer der har en sådan karakter, at forbrugeren vil kunne forlange yderligere oplysninger i relation til en faktura.

Svar:

Det fremgår af den nuværende faktureringsbestemmelse i markedsføringsloven § 13, stk. 4, at: »Når en tjenesteydelse er udført efter regning, skal der på forbrugerens begæring tilstilles denne en specificeret regning, der sætter forbrugeren i stand til at kontrollere prisen for de varer og tjenesteydelser, der indgår i ydelsen«.

Med forslag til lov om ændring af lov om markedsføring foreslås det, at denne bestemmelse erstattes af en generel faktureringspligt. Det fremgår således af den foreslåede § 13, stk. 4, at den erhvervsdrivende i fakturaen skal oplyse om timepris, timeforbrug og materialeforbrug.

Endvidere fremgår det af den foreslåede § 13, stk. 6, at forbrugeren i særlige situationer kan anmode den erhvervsdrivende om at give yderligere oplysninger, som sætter forbrugeren i stand til at kontrollere prisen for de varer og tjenesteydelser, der indgår i ydelsen.

Den foreslåede § 13, stk. 6, ligner således den gældende faktureringsbestemmelse i markedsføringsloven, der blev sat ind i loven i 2005. De erhvervsdrivende har således siden 2005 efter begæring fra en forbruger, skulle give denne en specificeret regning, der sætter forbrugeren i stand til at kontrollere prisen.

Baggrunden for den foreslåede § 13, stk. 6, er, at man ikke med en generel bestemmelse som den foreslåede faktureringspligt, kan tage højde for alle de situationer, som den enkelte forbruger kan komme ud for. Det vil sige, at man med den foreslåede bestemmelse sikrer forbrugeren, hvis der opstår en konkret situation, hvor der mangler nogle oplysninger, der gør, at forbrugeren ikke kan kontrollere prisen på ydelsen.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der vil være tale om oplysninger, som man med rimelighed kan forvente, at en virksomhed kan skaffe, uden at det bliver uforholdsmæssigt byrdefuldt. Man kan ikke forvente, at en virksomhed registrerer og med rimelighed kan skaffe oplysninger, der ligger ud over de krav til en faktura, som virksomheden i dag er underlagt i bekendtgørelserne.

Af bemærkningerne fremgår det desuden, at forbrugeren f.eks. kan anmode om yderligere oplysninger, hvis det samlede beløb for ydelsen er væsentlig ud over, hvad man sædvanligvis kan forvente, at den pågældende ydelse koster. Der kan også være situationer, hvor det vil være relevant for forbrugeren at få oplysninger om et grundgebyr, kørsel eller brug af eksternt arbejde. Dette kunne f.eks. være i det tilfælde, at timeforbrug, timepris og materialeforbrug, der er obligatoriske oplysninger, udgør en mindre del af det samlede beløb.

Det er i få tilfælde, at forbrugers ret til at anmode om flere oplysninger, forventes anvendt.

Spørgsmål 8:

Forslaget lægger op til at sikre forbrugerbeskyttelsen ved at give forbrugerne mulighed for at gå tilbage til virksomheden og i særlige tilfælde bede om uddybende oplysninger efter købet. Har Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i Erhvervsregulering taget højde for, hvilke omkostninger der er forbundet med dette for de erhvervsdrivende?

Svar:

Den foreslåede § 13, stk. 6, ligner den gældende faktureringsbestemmelse i markedsføringsloven, der blev sat ind i loven i 2005. Her fremgår det, at de erhvervsdrivende siden 2005 efter anmodning fra en forbruger skulle give denne en specificeret regning, der sætter forbrugeren i stand til at kontrollere prisen. Med forslag til lov om ændring af lov om markedsføring foreslås det, at denne bestemmelse erstattes af en generel faktureringspligt.

I forbindelse med opgørelsen af de administrative konsekvenser som følge af indsættelsen af bestemmelsen i loven oplyste de interviewede virksomheder, at forbrugerne kun i meget få tilfælde anmodede om flere oplysninger. Muligheden for at anmode om flere oplysninger viste sig således ikke at udgøre en administrativ byrde for de erhvervsdrivende.

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål 3, kan der opstå konkrete situationer, hvor forbrugeren har brug for yderligere oplysninger for at kunne kontrollere prisen på ydelsen. Det forventes dog kun at være i få tilfælde, at forbrugeren vil anmode om flere oplysninger. På nuværende tidspunkt er det ikke muligt at opgøre, om forbrugerne fremover vil benytte sig af muligheden for at anmode om flere oplysninger. Derfor indgår denne potentielle administrative omkostning for virksomhederne ikke i vurderingen af lovforslagets administrative konsekvenser for virksomhederne.

Såfremt det viser sig, at forbrugerne fremover vil benytte sig af muligheden for at anmode om flere oplysninger, vil de administrative omkostninger blive opgjort og indgå i de årlige opgørelser af de samlede administrative byrder.

Spørgsmål 9:

Hvordan sikrer ministeren sig, at nettobesparelsen i de administrative byrder på 255 mio. kr. også opleves i virksomhederne som en lettelse svarende til, at 85 pct. af den administrative opgave forsvinder (jf. at de tidligere 9 bekendtgørelser belaster med 302 mio. kr., og at de nye krav til erstatning for bekendtgørelserne kun belaster med 47 mio. kr.)?

Svar:

Der lægges med dette lovforslag op til at fastsætte rammer for, hvilke oplysninger de erhvervsdrivende har pligt til at give forbrugerne. De erhvervsdrivende vil således, hvis lovforslaget vedtages, ikke ifølge markedsføringsloven være forpligtede til at give forbrugerne andre oplysninger end timeforbrug, timepris og materialeforbrug. Erhvervsdrivende i de brancher, der er i dag er omfattet af faktureringsbekendtgørelserne, vil således opleve at skulle give væsentlig færre oplysninger til forbrugerne som følge af den generelle faktureringspligt.

Med forslaget vil lovgivningen således blive langt mere overskuelig og gennemsigtig især for nye virksomheder, der fremover kun skal forholde sig til reglerne i markedsføringsloven, regelgrundlaget vil blive forenklet, og de administrative byrder vil blive lettet for de erhvervsdrivende.

Spørgsmål 12:

Ministerens bedes give tilsagn om, at loven evalueres 2 år efter ikrafttrædelsesdato for at gøre status for, hvilken effekt loven har haft med hensyn til evt. konflikter mellem forbrugere og erhvervsdrivende grundet manglende oplysninger på fakturaer og de administrative konsekvenser af loven.

Svar:

Jeg er indstillet på, at der efter to år foretages en vurdering af lovens effekt på det i spørgsmålet nævnte område.

Spørgsmål 14:

Kan ministeren oplyse, om forbrugeren efter lovforslaget vil kunne kræve oplysning om andre omkostningskategorier end de i Forbrugerrådets og Dansk Erhvervs fælles forslag opregnede, nemlig:

- Timepris
- Timeforbrug
- Materialeforbrug
- Dato for arbejdets udførelse
- Identifikation af ydelsen
- Grundgebyr
- Andre gebyrer
- Kørsel
- Eksternt arbejde
- Ekstra betaling for arbejde og/eller kørsel uden for normal arbejdstid
- Leje af materiel
- Forsikringer

Svar:

Forbrugeren har iht. den foreslåede § 13, stk. 4, ret til at få oplysninger om timepris, timeforbrug og materialeforbrug, hvor det har betydning for prisen på tjenesteydelsen.

Derudover kan forbrugeren iht. den foreslåede § 13, stk. 6, i særlige situationer anmode den erhvervsdrivende om yderligere oplysninger, som sætter forbrugeren i stand til at kontrollere prisen for de varer og tjenesteydelser, der indgår i ydelsen. Man kan dog ikke forvente, at en virksomhed registrerer og med rimelighed kan skaffe oplysninger, der ligger ud over de krav til en faktura, som virksomheden i dag er underlagt i bekendtgørelserne.

Baggrunden for den foreslåede § 13, stk. 6, er, at man ikke med en generel bestemmelse, som den foreslåede faktureringspligt i § 13, stk. 4, kan tage højde for alle de situationer, som den enkelte forbruger kan komme ud for.

Dansk Erhverv og Forbrugerrådet foreslår, at man imødegår dette ved at udarbejde en lang liste over de oplysninger, som en forbruger skal have. Hvis der blev indført en sådan liste, vil det for det første betyde, at alle erhvervsdrivende skal forholde sig til alle oplysningerne, og om de i de konkrete tilfælde vil være relevante at give til forbrugeren. Hertil kommer, at Dansk Erhvervs og Forbrugerrådets forslag ikke omfatter alle tænkelige oplysningskrav.

Nedenstående er en række konkrete eksempler på krav til virksomhedernes fakturering, som følger af bekendtgørelse om fakturering af vej-, jord-, kloak- og betonarbejde, murer-, tømrer- og bygningssnedker-arbejde, elektrikerarbejde samt blikkenslager- og VVS-arbejde, og som ikke er en af de omkostningskategorier, der er opregnet i Forbrugerrådets og Dansk Erhvervs forslag:

Specifikation af arbejdsydelsen

- Udbetalte overenskomstillæg pga. arbejdes art eller sted
- Evt. anvendelse af egne maskiner og materiel
- Omkostnings- og avancetillæg.

De i lovforslagets § 13, stk. 4, nævnte oplysninger om timepris, timeforbrug og materialeforbrug forventes at være tilstrækkelige oplysninger i langt de fleste tilfælde. Det er således forventningen, at det kun i meget få tilfælde og helt særlige situationer vil være nødvendigt for den erhvervsdrivende at give ovenstående oplysninger, samt de yderligere oplysninger, som Dansk Erhverv og Forbrugerrådet foreslår, til forbrugeren.

På baggrund af ovenstående er det min vurdering, at det er svært at forestille sig, at man kan udarbejde en udtømmende liste over de oplysninger, som en forbruger i konkrete situationer kan have brug for at anmode om.

Spørgsmål 16:

I ministerens svar på spørgsmål 14, udtales, at »Man kan dog ikke forvente, at en virksomhed registrerer og med rimelighed kan skaffe oplysninger, der ligger ud over de krav til en faktura, som virksomheden i dag er underlagt i bekendtgørelserne.« På den baggrund bedes ministeren redegøre for status af de bekendtgørelser, som med lovforslaget afskaffes, når de tilsyneladende stadig spiller en rolle for fortolkningen.

Svar:

Som anført i besvarelsen til spørgsmål 14 er baggrunden for den foreslåede § 13, stk. 6, at man ikke med en generel bestemmelse, som den foreslåede faktureringspligt i § 13, stk. 4, kan tage højde for alle de situationer, som den enkelte forbruger kan komme ud for.

Endvidere fremgår det, at oplysningerne i lovforslagets § 13, stk. 4, om timepris, timeforbrug og materialeforbrug i langt de fleste tilfælde forventes at være tilstrækkelig til, at forbrugeren kan kontrollere prisen på ydelsen.

De oplysningskrav, der fremgår af faktureringsbekendtgørelserne, vil imidlertid kunne bruges som fortolkningsbidrag, der udgør en øvre grænse for, hvilke oplysninger en forbruger yderligere vil kunne kræve, at en virksomhed giver forbrugeren.

Spørgsmål 17:

Har ministeren fået den nye ordning for fakturering AMVAB-beregnet selvstændigt, da den jo i sig selv rummer store administrative byrder, og da regeringen jo er forpligtet til at lade al ny erhvervsregulering indgå i AMVAB-regnestykket?

Svar:

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget under pkt. 4, viser beregninger lavet af Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering, at ophævelsen af de eksisterende faktureringsbekendtgørelser for regningsarbejde medfører en administrativ lettelse for de erhvervsdrivende på op til 302 mio. kr. årligt.

Samtidig viser Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering's foreløbige vurdering, at det nye faktureringskrav, der følger af lovforslaget, isoleret set vil indebære en stigning i de administrative byrder for erhvervslivet på 47 mio. kr. årligt.

Samlet set betyder dette, at lovforslaget vil føre til en administrativ nettolettelse på op til 255 mio. kr.

Spørgsmål 18:

Ministeren bedes redegøre for AMVAB-gevinsten ved afskaffelse af bebyrdende bekendtgørelser, hvis de administrative byrder reelt fortsættes, jf. den del af svaret på spørgsmål 14, som lyder: »Man kan dog ikke forvente, at en virksomhed registrerer og med rimelighed kan skaffe oplysninger, der ligger ud over de krav til en faktura, som virksomheden i dag er underlagt i bekendtgørelserne.«

Svar:

Som anført i svaret på spørgsmål 8, ligner den foreslåede § 13, stk. 6, som giver forbrugeren mulighed for at anmode om yderligere oplysninger efter købet, den gældende faktureringsbestemmelse i markedsføringslovens § 13, stk. 4. Som reglerne er i dag, stilles der således krav om, at den erhvervsdrivende på forbrugers begæring skal give forbrugeren en specificeret regning, der sætter forbrugeren i stand til at kontrollere prisen for ydelsen.

Den gældende bestemmelse i markedsføringsloven blev indført i 2005, og i forbindelse med opgørelsen af de administrative konsekvenser oplyste de interviewede virksomheder, at forbrugerne kun i meget få tilfælde anmodede om oplysninger efter bestemmelsen. Bestemmelsen medførte således ikke administrative byrder for de erhvervsdrivende.

Den foreslåede § 13, stk. 6, forventes fortsat ikke at medføre administrative byrder. Såfremt det viser sig, at forbrugerne fremover vil benytte sig af muligheden for at anmode om flere oplysninger, vil de administrative byrder blive opgjort og indgå i de årlige opgørelser af de samlede administrative byrder.

Spørgsmål 19:

Hvordan skal de erhvervsdrivende indrette deres registreringssystemer med henblik på at kunne udfærdige udspecificerede fakturaer (altså oplysninger ud over timepris, timeforbrug og materialeforbrug), hvis de ikke på forhånd ved, hvilke oplysninger forbrugerne ønsker?

Svar:

Forbrugeren har i henhold til den foreslåede § 13, stk. 4, ret til at få oplysninger om timepris, timeforbrug og materialeforbrug, hvor det har betydning for prisen på tjenesteydelsen.

Derudover kan forbrugeren iht. den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 6, i særlige situationer anmode den erhvervsdrivende om yderligere oplysninger, for at kunne kontrollere prisen for de varer og tjenesteydelser, der indgår i ydelsen.

Der er således ikke tale om, at forbrugeren kan få de oplysninger, denne ønsker, men om at forbrugeren i særlige situationer kan få yderligere oplysninger for at kunne kontrollere prisen på ydelsen. Som det fremgår af bemærkningerne til den foreslåede § 13, stk. 6, kan dette være oplysninger om grundgebyr, kørsel eller brug af eksternt arbejde. Man kan imidlertid ikke forvente, at en virksomhed registrerer oplysninger, der ligger ud over de krav til en faktura, som virksomheden i dag er underlagt i bekendtgørelserne, som det fremgår af svaret på spørgsmål 3.

Spørgsmål 21:

På baggrund af udtalelser fra Forbrugerombudsmanden bedes ministeren besvare følgende: Forbrugerombudsmanden skal håndhæve loven, når den er vedtaget. I de tilfælde, hvor forbrugeren ikke synes, at oplysningerne om timepris, timeforbrug og materialeforbrug er tilstrækkelige til, at de kan kontrollere deres regning, kan de i henhold til § 13, stk. 6, efterfølgende kræve flere oplysninger. Hvilke typer oplysninger vil Forbrugerombudsmanden lægge vægt på, at virksomheden er i stand til at give i henhold til § 13, stk. 6?

Svar:

Jeg har til brug for besvarelsen indhentet et bidrag fra Forbrugerombudsmanden, som jeg kan henholde mig til. Forbrugerombudsmanden har oplyst følgende:

»Hvis forslaget til markedsføringslovens § 13, stk. 4-6, vedtages, vil Forbrugerombudsmanden i sit tilsyn og håndhævelse af reglerne tage hensyn til lovtekstens ordlyd, bemærkningerne til lovforslaget, økonomi- og erhvervsministerens besvarelse af Erhvervsudvalgets spørgsmål og udvalgets betænkning.

Som det fremgår af ministerens svar på Erhvervsudvalgets spørgsmål 14 ad L 131, forventes de i lovforslagets § 13, stk. 4, nævnte oplysninger om timepris, timeforbrug og materialeforbrug at være tilstrækkelige oplysninger i langt de fleste tilfælde, og kun i meget få tilfælde og helt særlige situationer vil det være nødvendigt for den erhvervsdrivende at afgive yderligere oplysninger.

I disse tilfælde og situationer kan det imidlertid, jf. ministerens besvarelse af Erhvervsudvalgets spørgsmål 3 ad L 131, være relevant for forbrugeren at få oplysninger om eksempelvis et grundgebyr, kørsel eller brug af eksternt arbejde. Dette kunne f.eks. være i det tilfælde, at timeforbrug, timepris og materialeforbrug, der er obligatoriske oplysninger, udgør en mindre del af det samlede beløb.

Formålet med det foreslåede specifikationskrav i § 13, stk. 4, er at sikre forbrugeren gennemsigtighed. Ud fra en formålsfortolkning er udgangspunktet derfor, at såfremt oplysninger om timepris, timeforbrug og materialeforbrug i øvrigt er relevante for den pågældende tjenesteydelse, skal det

samlede time- og materialeforbrug oplyses. Såfremt der er væsentlig forskel på det fakturerede beløb og beløbet for time- og materialeforbrug, må den erhvervsdrivende derfor forvente at skulle redegøre for restbeløbet«.

Som det fremgår af Forbrugerombudsmandens udtalelse, må den erhvervsdrivende forvente at skulle redegøre for restbeløbet, hvis der er væsentlig forskel på det fakturerede beløb og beløbet for time- og materialeforbrug. Det fremgår desuden af bemærkningerne til lovforslaget, at der vil være tale om oplysninger, som man med rimelighed kan forvente, at en virksomhed kan skaffe, uden at det bliver uforholdsmæssigt byrdefuldt. Man kan ikke forvente, at en virksomhed registrerer og med rimelighed kan skaffe oplysninger, der ligger ud over de krav til en faktura, som virksomheden i dag er underlagt i bekendtgørelserne.

Af bemærkningerne fremgår det desuden, at forbrugeren f.eks. kan anmode om yderligere oplysninger, hvis det samlede beløb for ydelsen er væsentlig ud over, hvad man sædvanligvis kan forvente, at den pågældende ydelse koster. Der kan også være situationer, hvor det vil være relevant for forbrugeren at få oplysninger om et grundgebyr, kørsel eller brug af eksternt arbejde. Dette kunne f.eks. være i det tilfælde, at timeforbrug, timepris og materialeforbrug, der er obligatoriske oplysninger, udgør en mindre del af det samlede beløb.

Spørgsmål 23:

På baggrund af udtalelser fra Forbrugerombudsmanden bedes ministeren besvare følgende: Hvor vil Forbrugerombudsmanden sætte grænsen for, hvor stor en del af regningen der skal være udspecificeret, for at forbrugeren ikke kan kræve yderligere oplysninger? Lovforslaget sætter ingen grænser for udspecificeringen. I princippet kunne man forestille sig en regning på 15.000 kr., hvor kun de 5.000 kr. var specificeret. Det ville ikke være i modstrid med lovforslagets tekst. Men Forbrugerombudsmanden ville vel næppe godtage det i praksis? Et svar kunne være omkring 10 pct., jf. retspraksis om mangler ved fast ejendom, eller erhvervslejelovens krav om væsentlig forskel som betingelse for at kunne kræve lejeregulering til markedslejen. Kan lovforslaget skabe usikkerhed om fundamental obligationsret?

Svar:

Jeg har til brug for besvarelsen indhentet et bidrag fra Forbrugerombudsmanden, der har oplyst, at det vil bero på en konkret vurdering, hvor stor en del af regningen, der skal være udspecificeret, for at forbrugeren ikke kan kræve yderligere oplysninger.

Hvis forbrugeren præsenteres for en regning på 15.000 kr., hvor kun de 5.000 kr. er specificeret, vil forbrugeren dog ikke være i stand til at kontrollere prisen for de varer og tjenesteydelser, der indgår i ydelsen.

Det angivne eksempel er dermed formentlig i strid med ordlyden af lovforslagets § 13, stk. 4, der bestemmer, at når en tjenesteydelse er udført efter regning, skal der tilstilles forbrugeren en specificeret regning, der sætter denne i stand til at kontrollere prisen for de varer og tjenesteydelser, der indgår i ydelsen.

Jeg kan i øvrigt henvise til besvarelsen af spørgsmål 21 ad L 131.

Den generelle faktureringspligt, der foreslås indført med en ændring af markedsføringsloven, vil være et krav til fakturering, der kan håndhæves af Forbrugerombudsmanden. Manglende overholdelse af kravene vil være strafbelagt.

Der spørges endvidere til, om lovforslaget kan skabe usikkerhed om fundamental obligationsret. Obligationsret omfatter som bekendt regler om, hvordan forpligtelser opstår, og hvordan de ophører. Nogle af obligationsrettens regler er ikke lovfæstet, men udviklet gennem domstolenes praksis

på grundlag af handelssædvaner og afvejning af parternes forudsætninger ved aftalens indgåelse. Andre af obligationsrettens regler er imidlertid lovfæstet, herunder f.eks. regler om forbrugerbeskyttelse.

Med lovforslaget lægges der op til at regulere spørgsmålet om faktureringspligt m.v. Der sker ikke hermed noget brud på obligationsrettens øvrige regler, og jeg finder på den baggrund ikke, at lovforslaget kan skabe usikkerhed om fundamental obligationsret.

Spørgsmål 24:

På baggrund af udtalelser fra Forbrugerombudsmanden bedes ministeren besvare følgende: Det vil kunne give problemer med tab af indsigt som følge af praksis om, at betaling anses for bindende, med mindre betingelserne for tilbagesøgning (*condicti indebiti*) er opfyldt, hvis forbrugeren ikke har taget forbehold eller kun betalt den del af skylden, han eller hun anerkender. Vil lovforslaget kunne føre til, at Forbrugerombudsmanden bliver nødsaget til at forhandle retningslinjer eller udstede vejledninger, selv om dette ikke er forudsat i lovforslaget?

Svar:

Jeg har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet et bidrag fra Forbrugerombudsmanden, som jeg kan henholde mig til. Forbrugerombudsmanden har oplyst følgende:

»For så vidt angår spørgsmålet om en forbrugers eventuelle tilbagesøgningskrav i tilfælde af et for stort betalt beløb eller et beløb betalt på et forkert grundlag, bemærkes, at tilbagesøgningskrav i medfør af reglerne om *condictio indebiti* som udgangspunkt ikke forudsætter, at der er taget forbehold ved betalingen. Forbrugeren vil på tidspunktet for betalingen typisk ikke være bekendt med de eventuelle omstændigheder, der måtte give anledning til at tage forbehold.

Vedrørende spørgsmålet om behov for udstedelse af retningslinjer eller en vejledning fra Forbrugerombudsmanden til nærmere fortolkning af de foreslåede regler i § 13, stk. 5 og 6, bemærkes indledningsvis, at det følger af markedsføringslovens § 24, at Forbrugerombudsmanden efter forhandling med repræsentanter for forbrugerne og de relevante erhvervsorganisationer kan søge at påvirke de erhvervsdrivendes adfærd gennem udarbejdelse og offentliggørelse af retningslinjer for markedsføring på nærmere angivne områder.

Udstedelse af retningslinjer eller vejledninger bruges normalt, når der er behov for en præcisering af, hvad der i henhold til gældende lovbestemmelser må anses for god skik på et område, eller hvis en lovbestemmelse kan give anledning til fortolkningstvivl. Retningslinjer eller vejledninger kan imidlertid ikke bruges til alene at stille yderligere krav til de erhvervsdrivende end dem, der følger af lovgivningen«.